

FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ

Národný štandard finančnej gramotnosti
(ISCED 1)

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
dňa 9. marca 2017 pod číslom 2017-1053/10961:12-10E0
s účinnosťou od 1.septembra 2017
začínajúc prvým ročníkom

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Finančná gramotnosť nie je absolútnym stavom, je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, zamestnanie, kultúra či miesto bydliska. Je to označenie pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie.

V súvislosti so zvyšovaním vedomostí v oblasti finančnej gramotnosti je podstatnou zložkou zameranie na vonkajšie prostredie na trhu práce, kde je uplatnenie možné vo forme zamestnania alebo samozamestnania.

Organizácia kompetencií

NŠFG popisuje minimálne požiadavky na finančné, ekonomické a právne vzdelávanie žiakov prostredníctvom osvojených kompetencií. Kompetencie v oblasti finančnej gramotnosti sa postupne zameriavajú od najnižšej úrovne až do momentu absolvovania strednej školy.

Dôraz sa kladie **na praktické využitie poznatkov a prepojenie s realitou, nielen** na nadobudnutie teoretických vedomostí. Predpokladá sa, že žiak ovláda pojmy vyskytujúce sa v jednotlivých témach (Očakávaniach).

Toto ovládanie znamená, že žiak

- rozumie zadaniam úloh, v ktorých sa tieto pojmy vyskytujú,
- vie ich správne použiť pri formuláciách svojich odpovedí,
- vie dôležité pojmy stručne opísať (definovať).

NŠFG je usporiadaný do šiestich tém:

1. **Finančná zodpovednosť spotrebiteľov**
2. **Plánovanie, príjem a práca;**
3. **Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov;**
4. **Úver a dlh**
5. **Sporenie a investovanie**
6. **Riadenie rizika a poistenie.**

Jednotlivé témy sú rozpísané do **čiastkových kompetencií**. Tieto čiastkové kompetencie sú popísané na **úrovniah**, pričom na týchto úrovniach sú opísané poznatky, zručnosti a skúsenosti, ktoré by mali byť žiaci schopní preukázať.

- ➔ **Prvá úroveň** je určená pre žiakov prvého stupňa základnej školy.
- ➔ **Druhá úroveň** predstavuje požiadavky na žiakov druhého stupňa základnej školy, prvého až štvrtého ročníka gymnázia s osemročným štúdiom, prvého ročníka bilingválneho gymnázia ako aj nižšieho stredného odborného vzdelania a stredného odborného vzdelania.
- ➔ **Tretia úroveň** je určená žiakom študijných odborov, ktorí dosiahnu úplné stredné všeobecné vzdelanie (gymnázium) alebo úplne stredné odborné vzdelanie (stredná odborná škola)

NŠFG na I. stupni
Základná škola, Sovietskej armády 493/66, Krnča

1. FINANČNÁ ZODPOVEDNOSŤ SPOTREBITEĽOV

Celková kompetencia

Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách

Čiastková kompetencia 1:

Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

- Uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie /údaje dostať k nepovolaným osobám.
- Opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií.

Čiastková kompetencia 2:

Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

- Uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v rôznych typoch obchodov (napr. elektronické, kamenné).
- Jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov.

Čiastková kompetencia 3:

Vysvetliť spôsob regulácie dohľadu nad finančnými trhmi

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

- Pochopiť význam bankových inštitúcií, šetrenia a vkladov peňažných prostriedkov

Čiastková kompetencia 4:

Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

- Navrhnuť spôsoby riešenia finančných situácií, v ktorých sa stretne s klamstvom, podvodom, nečestným správaním.

2. PLÁNOVANIE, PRÍJEM A PRÁCA

Celková kompetencia

Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí.

Čiastková kompetencia 1:

Identifikovať zdroje osobných príjmov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

- Opísať, čo sú osobné príjmy človeka.

Čiastková kompetencia 2:

Vypracovať finančný plán

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

- Roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť.

Čiastková kompetencia 3:

Vysvetliť daňový a odvodový systém

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

- Pochopiť význam pojmu daň

Čiastková kompetencia 4:

Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania

Úroveň 1:

- Poznať pojem podnikanie

1. ročník

→ **Slovenský jazyk a literatúra:**

Prípravné obdobie:

rozprávanie podľa obrázkov

Nácvikové obdobie:

vedieť sa vyjadriť k textu

Čítankové obdobie:

pochopiť prečítaný text

využívať fantáziu a tvorivosť

→ **Matematika:**

Prirodzené čísla

Sčítanie a odčítanie

Aplikačné úlohy

→ **Prvouka:**

Deň – vedieť, v ktorej časti dňa dané povolania pracujú.

3. ROZHODOVANIE A HOSPODÁRENIE SPOTREBITEĽOV

Celková kompetencia

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia 1:

Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

- Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.
- Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze.
- Vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava.

Čiastková kompetencia 2:

Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

- Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti.
- Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

Čiastková kompetencia 3:

Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

- Porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku a/alebo služby v dvoch rôznych obchodoch.
- Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku.

Čiastková kompetencia 4:

Opísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

- Opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí.

- Vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí).

1. ročník

→ **Slovenský jazyk a literatúra:**

Prípravné obdobie:

rozprávanie o obrázkoch

Nácvikové obdobie:

vedieť sa vyjadriť k textu

Čítankové obdobie:

pochopiť prečítaný text

využívať fantáziu a tvorivosť

→ **Matematika:**

Prirodzené čísla

Sčítanie a odčítanie

Aplikačné úlohy

→ **Hudobná výchova:**

Nácvik piesne Kováč kuje

Nácvik piesne – Haja , haja, hajušky

→ **Prvouka:**

Moja školská taška –vedieť čo patrí do školskej tašky

Rodina – poznať vzťahy medzi jednotlivými členmi rodiny

Dni v týždni – vedieť vymenovať dni v týždni, pracovné a voľné dni

4. ÚVER A DLH

Celková kompetencia

Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu

Čiastková kompetencia 1:

Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

- Zdôvodniť voľbu nákupu tovaru alebo služby alebo požičania si predmetu.

Čiastková kompetencia 2:

Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

- Vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách.

Čiastková kompetencia 3:

Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predlžením) alebo ako ich zvládnuť

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

- Vysvetliť, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí.

5. SPORENIE A INVESTOVANIE

Celková kompetencia

Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

Čiastková kompetencia 1:

Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

- Opísať, ako a prečo človek môže sporiť.

Čiastková kompetencia 2:

Zhodnotiť investičné alternatívy

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

1. ročník

→ **Slovenský jazyk a literatúra:**

Prípravné obdobie:

rozprávanie podľa obrázkov

Nácvikové obdobie:

vedieť sa vyjadriť k textu

Čítankové obdobie:

pochopiť prečítaný text

využívať fantáziu a tvorivosť:

→ **Matematika:**

Prirodzené čísla

– riešiť úlohy charakterizované vzťahmi viac, menej rovnako

Sčítanie a odčítanie

– riešenie slovných úloh

Aplikačné úlohy

– pravdivosť a nepravdivosť matematických výrokov

6. RIADENIE RIZIKA A POISTENIE

Celková kompetencia

Používanie primeraných stratégií riadenia rizík

Čiastková kompetencia 1:

Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

- Uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti.
- Vysvetliť podstatu rizika a jeho typy.

Čiastková kompetencia 2:

Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

- Vysvetliť, prečo a kedy sa ľudia potrebujú poistiť.
- Na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje.

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň1:

- Poznať význam poistenia osôb i majetku.

1. ročník

→ **Slovenský jazyk a literatúra:**

Prípravné obdobie:

rozprávanie podľa obrázkov

Nácvikové obdobie:

vedieť sa vyjadriť k textu

Čítankové obdobie:

pochopiť prečítaný text

využívať fantáziu a tvorivosť:

→ **Matematika:**

Prirodzené čísla

- riešiť úlohy charakterizované vzťahmi viac, menej rovnako

Sčítanie a odčítanie

- riešenie slovných úloh

Aplikačné úlohy

- pravdivosť a nepravdivosť matematických výrokov

Témy	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. ročník		SJL, MAT, PVO	SJL, MAT, PVO, HUV		SJL, MAT	SJL, MAT
2. ročník						
3. ročník						
4. ročník						